

Spor İçin Liderlik Ölçeği - Sporcunun Antrenör Davranışını Algılaması Versiyonu'nun Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi

Investigating the Psychometric Properties of Leadership Scale for Sports -Athlete's Perception of Coach's Behavior

ORJİNAL ARAŞTIRMA
ORIGINAL RESEARCH

Volkan UNUTMAZ*
Ramazan Timuçin
GENÇER*

* Ege Üniversitesi,
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Yazışma Adresi/Correspondence:
Volkan UNUTMAZ
Ege Üniversitesi,
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu,
TÜRKİYE/TURKEY
volkanunutmaz@gmail.com
timucin.gencer@ege.edu.tr

Geliş Tarihi/Received: 21/05/2014
Kabul Tarihi/Accepted: 02/10/2014

ISSN: 1301-3335
Copyright © 2009 by
Celal Bayar Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Özet: Bu çalışmanın amacı, Chelladurai ve Saleh (1980) tarafından geliştirilen Spor İçin Liderlik Ölçeği-Sporcunun Antrenör Davranışını Algılaması versiyonunun psikometrik özelliklerinin profesyonel sporcular üzerinde incelenmesidir. Çalışma, basketbol (TB2L, TKB2L), futbol (Bank Asya 1.Lig, Spor Toto 2.Lig, Spor Toto 3.lig), hentbol (Süper Lig, 1.Lig) ve voleybol (Aroma 1.lig, 2.lig, 3.lig) liglerinde mücadele eden takımların sporcuları ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya basketbol branşında 47 kadın (%34.8) ve 88 erkek (%65.2), futbol branşında 288 erkek (% 100), hentbol branşında 120 kadın (%52.2) ve 110 erkek (%47.8) ve voleybol branşında 66 kadın (%50.8) ve 64 erkek (%49.2) katılmıştır. Sporculara 40 madde ve beş alt boyuttan oluşan (eğitim ve öğretim davranışı, demokratik davranış, otokratik davranış, sosyal destek, ödüllendirici davranış) Spor İçin Liderlik Ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen verilere doğrulayıcı faktör analizi ve %27'lik alt ve üst gruplar farkına dayalı madde analizi uygulanmıştır. Ölçeğin ve altboyutlarının iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarından elde edilen değerler, verinin modele iyi uyum gösterdiğini ortaya koymuştur. Madde analizi sonuçları, ölçekte yer alan tüm maddelerin ayırıcılık özelliklerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir ($p<.01$, $p<.05$). Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin iç tutarlık katsayıları .58 ve .91 arasında değişkenlik göstermekte olup, ölçeğin toplam iç tutarlık katsayısının .94 olduğu belirlenmiştir. Sporda Liderlik Ölçeği- Sporcunun Antrenörünü Algılaması Versiyonunun profesyonel sporcular üzerinde kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Takım sporları, liderlik, geçerlik, güvenilirlik

Abstract: The purpose of the study was to investigate the psychometric properties of Leadership Scale for Sport -Athlete's Perception of Coach's Behavior version developed by Chelladurai and Saleh (1980) on professional athletes. The study was conducted with the athletes of the teams which compete in basketball (TB2L, TKB2L), football (Bank Asya 1. League, Spor Toto 2. League, Sport Toto 3. League), handball (Super League, 1. League) and volleyball (Aroma 1. League, Aroma 2. League, Aroma 3. League) leagues. 47 female (34.8%) and 88 male (65.2%) basketball players, 288 male (100%) soccer players, 120 female (52.2%) and 110 male (47.8%) handball players and, 66 female (%50.8) and 64 male (%49.2) volleyball players participated in the study. Leadership Scale for Sport which consists of 40 items under five sub-scales (training and instruction, democratic behavior, autocratic behavior, social support and rewarding behavior) was applied to the athletes. Confirmatory factor analysis and item analysis on the mean differences between 27% upper and lower groups were applied to the obtained data. Coefficients of internal consistency of the scale and it's sub-scales were determined. Results of the confirmatory factor analysis revealed that the data fits well with the model. Item analysis results showed that t-values of all items in the scale were statistically significant ($p<.01$, $p<.05$). Cronbach's alpha coefficients of the sub-scales were varied between .58 and .91 and general Cronbach's alpha coefficient of the scale was .94. It is determined that the Leadership Scale for Sport - Athlete's Perception of Coach's Behavior version is a reliable and valid measurement tool which can be used on professional athletes.

Keywords: Team sports, leadership, reliability, validity

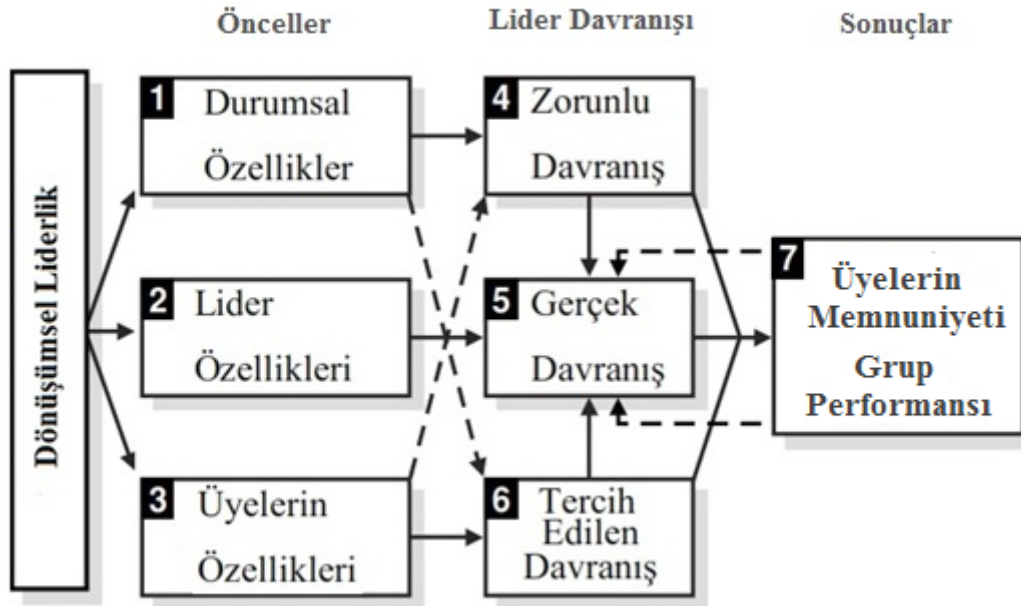
Liderlik; yönetim konuları dikkate alındığında, hakkında en fazla konuşulan, yazılan ve araştırılan konuların başında gelmektedir (Lussier ve Kimball, 2009). Örgütlerin ya da bireylerin hedeflerine ulaşması açısından pozitif katkısı olduğu birçok araştırmacı tarafından belirtilen liderlik kavramı (Alimo-Metcalf, 2013; Bass, 1998; Northouse, 2013; Yukl, 2010) ile ilgili teori üretme çabalarının artarak devam ettiği belirtilmektedir (Day ve Antonakis, 2012).

Yukl (2010) liderliği, paylaşılan hedeflerin başarılması için ne yapılması ve nasıl yapılması gerektiğini konusunda diğerlerini etkileme süreci olarak tanımlamıştır. Northouse (2013) ise liderliği, ortak amaca ulaşmak üzere bir grup insanı bireysel olarak etkileme süreci olarak tanımlamıştır. Alanyazında ve spor ile ilgili araştırmalarda sıklıkla kullanılan ve Barrow (1977) tarafından yapılan diğer bir tanımlamada ise liderlik, belirlenmiş hedeflere doğru, bir bireyi ya da bir grubu etkilemenin davranışsal süreci olarak tanımlanmaktadır.

Liderlik kavramı tanımlarında, araştırmacılar tarafından çok geniş ve farklı teorik yaklaşımlardan yararlanıldığı görülmektedir. Bu durum; liderlik teorilerinin sayısı kadar liderlik tanımlarının yapılmasına (Stogdill; aktaran, Northouse, 2013), ve liderlik alanında çalışan araştırmacı sayısı kadar da farklı liderlik teorisinin ortaya atılmasına neden olmuştur (Fiedler; aktaran, Day ve Antonakis, 2012). Ortaya atılan ve birçok araştırmacı tarafından geçerlilikleri test edilmeye çalışılan kuramların; a) Özellikler kuramı (Büyük Adam), b) Davranışsal kuramlar, c) Durumsallık ve olasılık kuramları, d) Yol-amaç kuramı, e) Liderlikte yeni yaklaşımlar (Karizmatik ve vizyoner liderlik, dönüşümsel liderlik) şeklinde gruplandırıldıkları görülmektedir (Storey, 2011).

Sporda liderlik ile ilgili araştırmalara bakıldığında ise, bu alanda çalışan araştırmacıların (Chelladurai, 1990, 1993; Chelladurai ve Haggerty, 1978; Chelladurai ve Riemer, 1998; Chelladurai ve Saleh, 1978; Chelladurai ve Saleh, 1980; Horn, 2002; Smoll ve Smith, 1989; Smoll, Smith, Curtis ve Hunt, 1978) ortaya atılan kuramlardan yararlanarak, kendilerine ait liderlik modelleri geliştirdikleri görülmektedir. Bunlardan ilki; Chelladurai ve Haggerty (1978) tarafından geliştirilen antrenör normatif karar alma modelidir. İkinci model ise Smoll ve ark. (1978) tarafından geliştirilen arabulucu liderlik modelidir. Üçüncü model ise Chelladurai (1990, 1993) tarafından geliştirilen çok boyutlu liderlik modelidir. Alanyazında antrenörün etkililiğini belirlemeye yönelik oluşturulan son model ise; Horn (2002) tarafından gerçekleştirilen etkili antrenörlük modelidir. Tüm modeller dikkate alındığında araştırmacılar tarafından en sık kullanılan ve test edilen model Chelladurai (1990,1993)'nin çok boyutlu liderlik modelidir (Şekil 1).

Sporcuların doyum düzeylerinin ve takımın performansının artması; antrenörün zorunlu, gerçek ve tercih edilen liderlik davranışları arasındaki uyum ile gerçekleşebilir (Chelladurai, 2007). Bu modele göre, antrenörün liderlik davranışı, durumsal özellikler, liderin özellikleri ve sporcuların (üyelerin) özellikleri ile şekillenir (Chelladurai, 1993). Durumsal özellikler, antrenörün zorunlu davranışlar göstermesini mecbur kılacak çevresel özellikleri (örn. kurallar, kültür) kapsar. Lider özellikleri, lider olarak antrenörlerin gerçek davranışının temelini yansıtan, lidere özgün özelliklerdir (örn. deneyim, yetenek). Sporcuların (üyelerin) özellikleri ise sporcuların istenen performansa ulaşmaları halinde liderden beklentileridir.

Şekil 1: Sporda çok boyutlu liderlik modeli (Chelladurai, 2007)

Antrenörlerin bir lider olarak etkinliğini belirlemeye yönelik olarak araştırmacılar tarafından çeşitli ölçekler geliştirilmiştir (Callow, Smith, Hardy, Arthur ve Hardy, 2009; Chelladurai ve Saleh, 1980; Côté ve ark., 1999; Danielson, Zelhart, ve Drake, 1975; Kenow ve Williams, 1992; Seifriz, Duda, ve Chi, 1992; Williams ve ark., 2003). Bu ölçekler arasında Chelladurai ve Saleh (1980) tarafından geliştirilen Spor için Liderlik Ölçeği (Leadership Scale for Sport-LSS) alanyazında en sık kullanılan ölçek olma özelliğini devam ettirmektedir. Chelladurai ve Saleh (1980) tarafından geliştirilen Spor İçin Liderlik Ölçeği'nin 3 farklı versiyonu bulunmaktadır. Bu versiyonlardan ilki; sporcunun antrenöründen beklediği liderlik davranışını belirttiği tercih versiyonudur. İkinci versiyon ise; sporcun antrenörünün gösterdiği gerçek liderlik davranış türünü algılamasıdır. Ölçeğin son versiyonu ise antrenörün kendi liderlik davranışı betimlediği ve değerlendirdiği versiyondur. Ölçeğin her üç versiyonu da, eğitim ve öğretim, demokratik davranış, otoriter davranış, sosyal destek ve ödüllendirici davranış olmak üzere 5 alt boyut altında toplanmış 40 maddeden oluşmaktadır.

Spor için Liderlik Ölçeği'nin Sporcunun Antrenör Davranışını Algılaması (SLÖ-SADA) versiyonunun Türkçe'ye uyarlama çalışmaları ülkemizde bazı araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir (Güngörmüş, Gürbüz ve Yenel, 2008; Toros ve Tiryaki, 2006). Ölçeğin geçerliğini test etmek üzere uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda; Toros ve Tiryaki (2006) orjinal ölçeği oluşturan 5 faktörlü yapıyı destekleyen sonuçlar elde ederken; Güngörmüş ve ark. (2008) elde ettikleri düşük faktör değerleri nedeniyle; ölçeğin 34 maddeden oluşan 4 faktörlü yapıyı desteklediğini belirtmişlerdir. Ancak bu çalışmalarda doğrulayıcı faktör analizine yer verilmemiştir. Doğrulayıcı faktör analizi, belirli bir kültürde geliştirilmiş bir ölçeğin başka bir kültüre uyarlaması yapılırken, özellikle kullanılabilir bir geçerlilik kanıtı bulma yöntemidir (Büyüköztürk, 2004).

SLÖ-SADA versiyonuna (Chelladurai ve Saleh, 1980) ilişkin, daha önce gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çalışmalarından elde edilen çelişkili sonuçlar, ölçeğin psikometrik özelliklerinin sınanması gerekliliğini doğurmuştur. Bu çalışmanın amacı, SLÖ-SADA versiyonunun psikometrik özelliklerinin profesyonel sporcular üzerinde incelenmesidir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Araştırma Grubu

Çalışma; 2011-2012 sezonunda 12 basketbol (TB2L, TKB2L), 15 futbol (Bank Asya 1.Lig, Spor Toto 2.Lig, Spor Toto 3.lig), 17 hentbol (Süper Lig, 1.Lig) ve 15 voleybol (Aroma 1.lig, 2.lig, 3.lig) takımında mücadele eden sporcular ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya basketbol branşında 47 kadın (%34.8) ve 88 erkek (%65.2), futbol branşında 288 erkek (% 100), hentbol branşında 120 kadın (%52.2) ve 110 erkek (%47.8) ve voleybol branşında 66 kadın (%50.8) ve 64 erkek (%49.2) sporcu katılmıştır. Çalışmaya katılan sporcuların yaş ortalaması 23.51 ± 4.91 'dir.

Veri Toplama Aracı

Chelladurai ve Saleh (1980) tarafından geliştirilen SLÖ-SADA versiyonu beş alt boyut (eğitim-öğretim, demokratik davranış, otoriter davranış, sosyal destek, ödüllendirici davranış) altında toplanmış 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçeği oluşturan alt boyutların madde dağılımı ise; eğitim ve öğretim alt boyutunda onüç madde (1,5,8,11,14,17,20,23,26,29,32,35,38), demokratik davranış alt boyutunda dokuz madde (2,9,15,18,21,24,30,33,39), otoriter davranış alt boyutunda beş madde (6,12,27,34,40), sosyal destek alt boyutunda sekiz madde (3,7,13,19,22,25,31,36) ve ödüllendirici davranış alt boyutunda beş madde (4,10,16,28,37) 'dir. Ölçeği oluşturan her bir değişken 5'li Likert (1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3-Ara sıra, 4-Sık sık ve 5-Her zaman) derecelendirmesi ile ölçülmektedir.

Veri Toplama Süreci

SLÖ-SADA ölçeğinin çeviri çalışması sırasında; biri anadili İngilizce olan, diğeri ise yabancı diller yüksek okulunda görevli dilbilimci ile alanda uzman 3 danışman görev almıştır. Ölçeğin çeviri çalışmasının tamamlanmasının ardından, ölçeğin son hali tüm danışmanlar tarafından tekrar incelenmiş ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Veri elde etmek üzere 2011-2012 sezonu içerisinde basketbol, futbol, hentbol ve voleybol branşlarının liglerinde mücadele eden takımların yöneticileri ve antrenörleri ile iletişime geçilmiş, çalışmanın içeriği ve amacı kendilerine aktarılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden takımlar araştırmanın kapsamı içine dahil edilmiştir. Veriler, İzmir ilinde faaliyette bulunan takımlar ile yüzyüze görüşme yöntemi, İzmir dışında bulunan takımlar ile posta yolu aracılığı ile elde edilmiştir. Çalışmanın geçerlik ve güvenilirlik analizleri kapsamında; doğrulayıcı faktör analizi için Lisrel 8.51 paket programı; madde analizi ve iç tutarlılıkları hesaplamaları için SPSS 20.0 programı kullanılmıştır.

BULGULAR

SLÖ-SADA'nın yapısal geçerliğini incelemek üzere uygulanan DFA sonuçları, Model 1 olarak izlenebilmektedir (Tablo 1). Model 1'de yer alan değerlerin, alanyazında genel olarak kabul

edilen değerler dikkate alındığında, yetersiz olduğu görülmüştür. Bu nedenle analiz programı tarafından önerilen modifikasyonlar ve bu modifikasyonların uyum indeksleri üzerindeki etkisi dikkate alınarak uyum indekslerinde belirgin bir iyileşme sağlayan sekiz modifikasyon önerisi üzerinde durulmuştur. Bu modifikasyonlar, bazı maddelerin hata kovaryansların ilişkilendirilmesini öngörmektedir. Bu noktada DFA, sözkonusu maddelere ilişkin hata kovaryansları ilişkilendirilerek tekrarlanmıştır. İlgili sonuçlar Model 2'den izlenebilmektedir (Tablo 1). Model 2'ye ait λ , R^2 ve t değerleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 1: SLÖ-SADA Uyum İndeksleri

	χ^2	sd	χ^2 /sd	RMSEA	SRMR	CFI	GFI	IFI	NNFI
Model 1	2638.13	730	3.61	.064	.059	0.86	0.84	0.86	0.85
Model 2	2186.18	706	3.09	.052	.052	0.91	0.88	0.91	0.90

Tablo 2: SLÖ-SADA Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Madde	Faktör	λ	R^2	t	Madde	Faktör	λ	R^2	t
1	1	0.77	0.44	20.39**	21	2	0.89	0.53	22.90**
2	2	0.87	0.47	21.04**	22	4	0.84	0.47	21.24**
3	4	0.99	0.58	24.55**	23	1	0.55	0.24	14.26**
4	5	0.57	0.20	11.80**	24	2	0.90	0.47	21.20**
5	1	0.91	0.54	23.47**	25	4	0.96	0.53	23.18**
6	3	0.68	0.29	11.91**	26	1	0.76	0.41	19.50**
7	4	0.80	0.45	20.67**	27	3	0.26	0.05	4.62**
8	1	0.97	0.60	25.20**	28	5	0.85	0.52	21.52**
9	2	0.84	0.45	20.52**	29	1	0.81	0.43	20.05**
10	5	0.77	0.40	17.93**	30	2	0.74	0.34	17.25**
11	1	0.75	0.43	20.17**	31	4	0.62	0.23	13.71**
12	3	0.49	0.16	8.89**	32	1	0.77	0.46	20.99**
13	4	0.87	0.48	21.50**	33	2	0.64	0.27	14.85**
14	1	0.86	0.47	21.47**	34	3	0.51	0.15	8.76**
15	2	0.87	0.53	22.89**	35	1	0.59	0.24	14.33**
16	5	0.76	0.36	16.93**	36	4	0.38	0.08	7.62**
17	1	0.88	0.53	23.16**	37	5	0.79	0.45	19.59**
18	2	0.95	0.55	23.68**	38	1	0.68	0.36	18.11**
19	4	0.88	0.48	21.63**	39	2	0.73	0.35	17.39**
20	1	0.91	0.54	23.46**	40	3	0.88	0.42	13.71**

**p< .01

SLÖ-SADA versiyonunu oluşturan maddelerin ayırt edici özelliğini belirlemeye yönelik olarak uygulanan %27'lik alt ve üst gruplar ortalama farklarına dayalı (Kelley, 1939) madde analizi sonucunda; ölçeği oluşturan maddelere ait t-değerlerinin 2.58 ile 26.15 arasında değişkenlik gösterdiği ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (p<0.01, p<0.05; Tablo 3).

Tablo 3: SLÖ-SADA Madde Analizi Sonuçları

Madde	Alt grup % 27		Üst grup % 27		t	Madde	Alt grup % 27		Üst grup % 27		t
	$\bar{X}$	Ss.	$\bar{X}$	Ss.			$\bar{X}$	Ss.	$\bar{X}$	Ss.	
1	1.63	0.778	3.49	1.011	-21.204**	21	1.42	0.709	3.53	1.048	-24.162**
2	1.73	0.857	3.71	1.120	-20.459**	22	1.64	0.770	3.72	0.997	-23.925**
3	1.42	0.701	3.67	1.038	-26.151**	23	1.31	0.549	2.70	1.292	-14.318**
4	2.20	1.273	3.43	1.210	-10.112**	24	1.86	0.964	3.89	1.107	-20.030**
5	1.49	0.771	3.46	1.147	-20.719**	25	1.33	0.538	3.58	1.194	-24.973**
6	3.53	1.405	3.02	1.236	3.899**	26	1.57	0.827	3.46	1.122	-19.657**
7	1.68	0.781	3.49	1.156	-18.897**	27	2.43	1.226	2.88	1.274	-3.660**
8	1.39	0.655	3.55	1.159	-23.630**	28	1.39	0.649	3.22	1.039	-21.701**
9	1.80	0.967	3.65	1.065	-18.718**	29	1.78	0.891	3.74	1.087	-20.330**
10	1.64	0.907	3.26	1.163	-15.917**	30	2.12	1.074	3.90	1.053	-17.212**
11	1.55	0.775	3.71	1.098	-23.301**	31	2.04	1.180	3.64	1.105	-14.392**
12	2.28	1.110	3.14	1.271	-7.344**	32	1.75	0.786	3.59	1.003	-20.967**
13	1.75	0.872	3.76	1.029	-21.698**	33	1.98	1.108	3.64	1.088	-15.514**
14	1.78	0.874	3.81	1.071	-21.308**	34	2.23	1.095	3.49	1.193	-11.312**
15	1.70	0.873	3.64	1.001	-21.189**	35	1.86	0.999	3.54	1.006	-17.237**
16	2.05	1.068	3.90	1.026	-18.179**	36	3.02	1.589	4.24	1.051	-9.288**
17	1.33	0.612	3.27	1.221	-20.560**	37	1.55	0.799	3.38	1.082	-19.757**
18	1.49	0.746	3.74	1.006	-26.110**	38	1.38	0.682	2.98	1.183	-17.040**
19	1.60	0.788	3.72	1.016	-23.869**	39	2.01	1.100	3.76	1.019	-16.988**
20	1.29	0.660	3.33	1.140	-22.533**	40	3.53	1.571	3.17	1.280	2.582*

*p< .05, **p< .01

Güvenirlilik analizi kapsamında hesaplanan iç tutarlık katsayıları, Eğitim ve Öğretim alt boyutu için .91, Demokratik Davranış alt boyutu için .87, Otoriter Davranış alt boyutu için .58, Sosyal Destek alt boyutu için .84 ve Ödüllendirici Davranış alt boyutu için .78 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin toplam iç tutarlık katsayısı ise .94 olarak belirlenmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

SLÖ-SADA versiyonunun faktör yapısını test etmek amacıyla uygulanan DFA sonuçları, ölçeğin 5 faktörlü orijinal yapısını desteklemektedir. Uygulanan DFA kriterleri kapsamında modelin veriye uyum sağlayabilmesi için ki-karenin serbestlik derecesine oranının 5 veya daha düşük olmasının yeterli olduğu belirtilmektedir (Yılmaz ve Çelik, 2009). Uyum indeksleri dikkate alındığında RMSEA ve SRMR değerlerinin 0.05 ile 0.08 arasında olmasının kabul edilebilir uyuma işaret ettiği belirtilmektedir (Hu ve Bentler, 1999; Kelloway, 1998; McDonald ve Moon-Ho, 2002; Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003). Diğer uyum indeksleri dikkate alındığında NNFI, CFI, IFI'nın .90 ile .95 arasında olmasının iyi uyuma (Hu ve Bentler, 1999), GFI'nın .85 ile .95 arasında değer almasının kabul edilebilir uyuma (Marsh, Balla ve McDonald, 1988) işaret ettikleri belirtilmektedir. Çalışmada elde edilen uyum indeksleri dikkate

alındığında (Tablo 2) ölçeğin beş faktörlü yapısının elde edilen verilerle iyi uyum gösterdiği görülmektedir.

Ölçeği oluşturan maddelerin ayırt edicilik özelliklerinin sınırdığı %27'lik alt ve üst gruplar ortalama farklarına dayalı t-testi sonucunda; ölçeği oluşturan tüm maddelerin istatistiksel olarak anlamlı olması ($p < 0.01$, $p < 0.05$), bu maddelerin ayırt edicilik özelliğine sahip olduğunu (Tavşancıl, 2005) ortaya koymaktadır.

Ölçeğin güvenilirliğini test etmek üzere uygulanan iç tutarlık katsayısı hesaplamalarından elde edilen Cronbach's alpha değerlerinin, .70'den büyük olması (Nunnally, 1978) ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Ölçeğin genel iç tutarlık katsayısının .94; alt boyutlara ilişkin iç tutarlık kat sayılarının .58 ve .91 arasında değişkenlik göstermesi, ölçeğin güvenilirliğinin yeterli olduğunu ortaya koymaktadır. SLÖ-SADA versiyonunun kullanıldığı birçok araştırmada, otoriter davranış altboyutuna ait iç tutarlık katsayılarının düşük olduğu belirlenmiştir (Chelladurai ve ark., 1988; Iordanoglou, 1990; Riemer ve Toon, 2001; Trail, 2004). Çalışmamızda da otoriter davranış alt boyutunda elde edilen iç tutarlık katsayısının önceki çalışmalarda olduğu gibi düşük olduğu söylenebilir. Ancak doğru ve yanlış seçeneği bulunmayan, katılımcıların tercihlerine dayanan ölçeklerde; iç tutarlık katsayılarının düşük olmasının beklenir sonuç olduğu ve iç tutarlık katsayılarının .50 ve üstü değer almasının kabul edilebilir olduğu belirtilmektedir (Tuckman, 1999). SLÖ-SADA versiyonunun profesyonel sporcular üzerinde gerçekleştirilmiş olan Türkçe uyarlama çalışması sonucunda elde edilen bulgular, ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu ortaya koymaktadır.

KAYNAKLAR

- Alimo-Metcalf, B. (2013). A Critical Review of Leadership Theory. In H. S. Leonard, R. Lewis, A. M. Arthur & J. Passmore (Eds.). *The Wiley-Blackwell Handbook of the Psychology of Leadership, Change and Organizational Development* (pp. 15-47). West Sussex, UK: John Wiley & Sons, Ltd.
- Barrow, J. C. (1977). The variables of leadership: A review and conceptual framework. *Academy of Management Review*, 2(2), 231-251.
- Bass, B. M. (1998). *Transformational Leadership: Industrial, Military, and Educational Impact*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Büyüköztürk, S. (2004). *Veri Analizi El Kitabı* (4.baskı). Ankara, Pagem Yayıncılık.
- Callow, N., Smith, M.J., Hardy, L., Arthur, C.A., & Hardy, J. (2009). Measurement of transformational leadership and its relationship with team cohesion and performance level. *Journal of Applied Sport Psychology*, 21(4), 395-412.
- Chelladurai, P. (1993). Leadership. In R. N. Singer, M. Murphy & L. K. Tennant (Eds.). *Handbook of research on sport psychology* (pp. 647-671). New York, NY: Mcmillan.
- Chelladurai, P. (2007). Leadership in Sports. In G. Tenenbaum & R. C. Eklund (Eds.). *Handbook of Sport Psychology* (3rd. ed., pp. 111-135). New Jersey, NJ: John Wiley & Sons, Inc.
- Chelladurai, P. (1990). Leadership in Sports - a Review. *International Journal of Sport Psychology*, 21(4), 328-354.
- Chelladurai, P. & Haggerty, T. R. (1978). Normative model of decision-making styles in coaching. *Athletics Administration*, 13(2), 6-9.
- Chelladurai, P., Imamura, H., Yamaguchi, Y., Oinuma, Y. & Miyauchi, T. (1988). Sport Leadership in a Cross-National Setting - the Case of Japanese and Canadian University Athletes. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 10(4), 374-389.
- Chelladurai, P. & Riemer, H. A. (1998). Measurement of Leadership in Sport. In J. L. Duda (Ed.). *Advances in sport and exercise psychology measurement* (pp. 227-253). Morgantown, W.: Fitness InformationTechnology.
- Chelladurai, P. & Saleh, S. D. (1978). Preferred leadership in sports. *Canadian Journal of Applied Sport Sciences*, 3(2), 85-92.
- Chelladurai, P. & Saleh, S. D. (1980). Dimensions of leader behavior in sports: development of a leadership scale. *Journal of Sport Psychology*, 2(1), 34-45.
- Côté, J., Yardley, J., Hay, J., Sedgwick, W., & Baker, J. (1999). An exploratory examination of the Coaching Behavior Scale for Sport. *Avante*, 5(3), 82-92.
- Danielson, R. R., Zelhart, P. F. & Drake, C. J. (1975). Multidimensional Scaling and Factor Analysis of Coaching Behavior as Perceived by High School Hockey Players. *Research Quarterly. American Alliance for Health, Physical Education and Recreation*, 46(3), 323-334.

- Day, D. V., & Antonakis, J. (2012). Leadership: Past, Present, and Future. In D. V. Day & J. Antonakis (Eds.), *The Nature of Leadership* (2nd. ed., pp. 3-25). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Güngörmüş, H. A., Gürbüz, B. ve Yenel, F. (2008). Spor İçin Liderlik Ölçeği'nin Sporcuların Antrenörün Davranışlarını Algılaması Versiyonunun Psikometrik Özelliklerinin Değerlendirilmesi. *Atatürk Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 10(2), 16-21.
- Horn, T. S. (2002). Coaching effectiveness in the sport domain. In T. S. Horn (Ed.). *Advances in sport psychology* (2nd ed., pp. 309-354). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Hu, L. t. & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1-55.
- Iordanoglou, D. (1990). *Perceived leadership in Greek soccer: A preliminary investigation*. Unpublished manuscript, University of Manchester, UK.
- Kelley, T. L. (1939). The selection of upper and lower groups for the validation of test items. *Journal of Educational Psychology*, 30(1), 17-24.
- Kelloway, E. K. (1998). *Using LISREL for structural equation modeling: A researcher's guide*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Kenow, L.J., & Williams, J.M. (1992). Relationship between anxiety, self-confidence, and the evaluation of coaching behaviors. *The Sport Psychologist*, 6, 344-357.
- Lussier, R. N., & Kimball, D. C. (2009). *Applied Sports Management Skills*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Marsh, H. W., Balla, J. R., & McDonald, R. P. (1988). Goodness-of-fit indexes in confirmatory factor analysis: The effect of sample size. *Psychological Bulletin*, 103(3), 391-410.
- McDonald, R. P. & Moon- Ho, H. R. (2002). Principles and practice in reporting structural equation analyses. *Psychological methods*, 7(1), 64.
- Northouse, P. G. (2013). *Leadership: Theory and practice* (6th Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. New York, NY: McGraw-Hill
- Riemer, H. A. & Toon, K. (2001). Leadership and satisfaction in tennis: Examination of congruence, gender, and ability. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 72(3), 243-256.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H. & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of psychological research online*, 8(2), 23-74.
- Seifriz, J. J., Duda, J. L. & Chi, L. K. (1992). The relationship of perceived motivational climate to intrinsic motivation and beliefs about success in basketball. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 14(4), 375-391.
- Smoll, F. L. & Smith, R. E. (1989). Leadership Behaviors in Sport - a Theoretical-Model and Research Paradigm. *Journal of Applied Social Psychology*, 19(18), 1522-1551.
- Smoll, F. L., Smith, R. E., Curtis, B. & Hunt, E. (1978). Toward a Mediation Model of Coach-Player Relationships. *Research Quarterly. American Alliance for Health, Physical Education and Recreation*, 49(4), 528-541.
- Storey, J. (2011). Changing Theories of Leadership and Leadership Development. In J. Storey (Ed.), *Leadership in Organizations: Current issues and key trends* (2nd ed., pp. 14-37). Abingdon Oxon, UK: Routledge.
- Tavşancıl, E. (2005). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi [Measurement of attitudes and data analysis with SPSS]*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Toros, T. ve Tiryaki, Ş. (2006). Sporda liderlik ölçeği'nin-futbolcuların antrenör davranışlarını algılaması versiyonunun-geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Paper presented at the 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Muğla.
- Trail, G. (2004). Leadership, cohesion, and outcomes in scholastic sports. *International journal of sport management*, 5(2), 111-132.
- Tuckman, B. (1999). *Conducting Educational Research* (5th ed.). Orlando: Harcourt Brace.
- Williams, J.M., Jerome, G.J., Kenow, L.J., Rogers, T., Sartain, T.A., & Darland, G. (2003). Factor structure of the coaching behavior questionnaire and its relationship to athlete variables. *The Sport Psychologist*, 17, 16-34.
- Yılmaz V. ve Çelik, H. E. (2009). Yapısal eşitlik modellerinin tahmini ve model uyumunun değerlendirilmesi. In: Yapısal Eşitlik Modelleri-1. (s.27-51), Ankara, Pegem Akademi.
- Yukl, G. A.(2010). *Leadership In Organizations, 7th edition*. London: Prentice-Hall.